

ingediend op **167** (2024-2025) – Nr. 2
27 januari 2025 (2024-2025)

Advies

van de Vlaamse Toezichtcommissie
voor de verwerking van persoonsgegevens

over het voorstel van decreet

van Hannes Anaf, Koen Dillen, Loes Vandromme, Ine Tombeur,
Koen Daniëls, Bieke Verlinden en Katrien Schryvers

tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004
tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap
met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap
voor Personen met een Handicap
en van het decreet van 25 april 2014
houdende de persoonsvolgende financiering
voor personen met een handicap en tot hervorming
van de wijze van financiering van de zorg
en de ondersteuning voor personen met een handicap,
wat betreft de verwerking van persoonsgegevens,
de aanvraag van een persoonsvolgend budget,
de samenloop van procedures en de verplichting
om een uittreksel uit het strafregister voor te leggen

Documenten in het dossier:
167 (2024-2025) – Nr. 1: Voorstel van decreet

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2025/003 van 21 januari 2025

over

tekst	Ontwerp van decreet
van	van het Vlaams Parlement
	tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en van het decreet van 25 april 2014 houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot
titel	hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, wat betreft de verwerking van persoonsgegevens, de aanvraag van een persoonsvolgend budget, de samenloop van procedures en de verplichting om een uittreksel uit het strafregister voor te leggen
roepnaam	(wijzigingsdecreet VAPH en persoonsvolgende financiering)
datum	zoals meegedeeld op 19 december 2024
trefwoorden	bewaartermijn; rechtvaardigingsgrond; beroepsgeheim

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet") inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Liesbeth Homans, Voorzitter van het Vlaams Parlement van 19 december 2024, ontvangen door de VTC op 23 december 2024;

Gelet op de behandeling op de zitting van 21 januari 2025;

Brengt op 21 januari 2025 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Voorzitter van het Vlaams Parlement (hierna “de adviesvrager”) verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna “VTC”) over een ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en van het decreet van 25 april 2014 houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, wat betreft de verwerking van persoonsgegevens, de aanvraag van een persoonsvolgend budget, de samenloop van procedures en de verplichting om een uittreksel uit het strafregister voor te leggen (hierna “het Ontwerp”) zonder aanduiding van specifieke artikelen.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het Ontwerp brengt wijzigingen aan op een aantal gebieden:

1. Gegevensverwerking

Rechtsgrond voor de machtiging van het gebruik van het Rijksregister

Het huidige artikel 11 van het oprichtingsdecreet biedt onvoldoende rechtsgrond voor een uitbreiding van de machtiging voor het gebruik van het Rijksregister.

Het recht op eerbiediging van het privéleven en het gezinsleven is geregeld in artikel 22 van de Grondwet. Verder bepaalt de Grondwet dat het recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven kan worden ingeperkt, maar alleen via een wet, decreet of ordonnantie.

Artikel 11 van het decreet moet worden aangepast zodat de essentiële elementen van de persoonsgegevens die het VAPH verwerkt, zijn opgenomen in het decreet.

Toegang tot informatie voor samenwerkende organisaties

Het VAPH werkt voor zijn taken samen met andere organisaties, die opdrachten uitvoeren voor het VAPH (“samenwerkende organisaties”). Daarvoor hebben ze toegang nodig tot een of meer applicaties aangeboden door het VAPH.

Er is momenteel geen wettelijke basis om die organisaties toegang te verlenen tot die gegevens. De klant moet nu aan samenwerkende organisaties telkens toestemming geven om delen van het dossier in te kijken. Met dit voorstel van decreet wordt voor samenwerkende organisaties de toegang die noodzakelijk is voor de uitvoering van hun opdracht, decretaal geregeld. De toegang is beperkt in de tijd omdat die verbonden is aan de duur van de ondersteuning door de samenwerkende organisatie. Het Ontwerp komt daaraan tegemoet.

2. Toeleidingsprocedure

In Vlaanderen werd in 2017 in de sector voor personen met een handicap de omslag gemaakt van een aanbodgestuurd financieringsmodel naar een systeem van persoonsvolgende financiering.

Personen met een handicap die zorg en ondersteuning nodig hebben, kunnen aanspraak maken op een budget, namelijk:

- een basisondersteuningsbudget voor personen met een handicap “met een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning”;

- een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor personen met een handicap die behoefte hebben aan frequentere, intensievere of erg gespecialiseerde zorg en ondersteuning, hierna het persoonsvolgend budget (PVB) te noemen.

Personen met een handicap kunnen zelf kiezen hoe ze het persoonsvolgend budget inzetten en op welke manier ze de nodige zorg en ondersteuning willen organiseren. Ze kunnen het budget inzetten voor ondersteuning in een collectieve setting of voor het organiseren van de nodige zorg en ondersteuning in hun thuissituatie.

Huidige toeleidingsprocedure

Een aanvraag van een persoonsvolgend budget start in de huidige procedure met het doorlopen van een proces van vraagverheldering. De persoon kan zich daarvoor laten bijstaan door een dienst ondersteuningsplan (DOP), door een dienst maatschappelijk werk (DMW), of door een andere dienst of persoon naar keuze. Dat proces resulteert in een ondersteuningsplan persoonsvolgend budget (OP PVB), waarin de ondersteuningsvraag aan het VAPH wordt geformuleerd.

De reguliere toeleidingsprocedure duurt gemiddeld negen maanden vanaf het indienen van het OP PVB tot het ontvangen van de definitieve beslissing. Daarin is de termijn voor het doorlopen van het proces van vraagverheldering en de opmaak van het OP PVB niet begrepen.

Nieuwe toeleidingsprocedure

De toeleidingsprocedure wordt opgesplitst in twee fasen:

- in de eerste fase wordt een aanvraagformulier en een multidisciplinair verslag (opgemaakt door een multidisciplinair team) ingediend. In dat verslag worden de handicap, de stoornissen, het functioneren van de persoon en de dringendheid van de vraag geobjectiveerd. Op basis van die informatie wordt nagegaan of de persoon in aanmerking komt voor een PVB. Bij personen die voldoen aan de voorwaarden, wordt de vraag ingedeeld in een van de prioriteitengroepen. Er wordt echter niet langer een budgethoogte bepaald bij de toewijzing van een budget, er wordt alleen een vraag naar een PVB geregistreerd op de wachtlijst. De hoogte van het budget wordt in de tweede fase van de aanvraagprocedure bepaald;
- de tweede fase gaat van start op het moment dat de Vlaamse Regering middelen vrijmaakt voor terbeschikkingstellingen. Wie in aanmerking komt voor een terbeschikkingstelling, ontvangt een kennisgeving met vermelding van de vroegste datum van terbeschikkingstelling en de vraag om de ondersteuningsnood te laten objectiveren aan de hand van een ZZI. Op basis van die ondersteuningsnood wordt de budgethoogte bepaald en wordt het PVB ter beschikking gesteld.

De hervormde toeleidingsprocedure heeft een klantgericht en ondersteunend procesverloop, en bevat de gevraagde vereenvoudiging. Bovendien stelt het een doelmatige inzet van het PVB voorop en wordt geprobeerd om overbodige systeemkosten terug te dringen. Daarmee komt de nieuwe toeleidingsprocedure tegemoet aan de drie vooropgestelde pijlers: klantvriendelijkheid, doelmatigheid en een besparing op systeemkosten

Wijziging van het decreet

Het voorstel tot vereenvoudiging van de toeleidingsprocedure kan alleen ingevoerd worden met een wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en van het decreet van 25 april 2014 houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap.

Het Ontwerp stelt een fasering van de aanvraagprocedure vast, waarbij de aanvraagprocedure logischer wordt opgebouwd en uit twee fasen bestaat. Een aanvraag van een PVB start niet langer met de opmaak van een ondersteuningsplan PVB, maar met een eenvoudig aanvraagdocument dat de persoon zelf kan indienen. De budgetbepaling wordt als laatste stap in het proces geplaatst, om de objectivering meer gericht te doorlopen en een actueel budget ter beschikking te kunnen stellen. Bovendien wordt de budgethoogte alleen op basis van de

geobjectieerde ondersteuningsnood bepaald en niet langer afgetopt op basis van de ondersteuningsvraag. Het proces van vraagverheldering wordt losgekoppeld van de aanvraag van een PVB en wordt in zijn waarde hersteld.

Er wordt daarom voorgesteld om artikel 17, 18 en 18/1 van het decreet van 7 mei 2004 te wijzigen met het oog op de gefaseerde aanvraagprocedure. Daarbij wordt in artikel 17 de eerste fase omschreven en bevatten artikel 18 en 18/1 de beschrijving van de tweede fase. Aan artikel 16 wordt een lid toegevoegd om het proces van vraagverheldering te beschrijven. Ook artikel 2, 8 en 13 van het decreet van 25 april 2014 worden gewijzigd overeenkomstig de vereenvoudigde aanvraagprocedure.

3. Samenloop van de administratieve en gerechtelijke procedure

Verder wordt er in de huidige toeleidingsprocedure gewerkt met een voorlopige beslissing, waarbij alleen een interne beroepsprocedure mogelijk is. Pas na ontvangst van de definitieve beslissing kan bij de arbeidsrechtbank beroep aangetekend worden. Door de uitsplitsing van de beslissing wordt vermeden dat beide beroepsprocedures tegelijkertijd doorlopen kunnen worden. Die werkwijze heeft echter als nadeel dat elke beslissing tweemaal verstuurd moet worden, ook als de klant geen gebruik wil maken van de interne beroepsprocedure. Bovendien moet de klant daardoor bij een terbeschikkingstelling langer wachten of expliciet afzien van de termijn voor heroverweging.

In de vernieuwde toeleidingsprocedure, waarbij onder meer de aanvraagprocedure wordt gewijzigd, wordt ervoor geopteerd om niet langer gebruik te maken van een voorlopige beslissing. Die optimalisatie is echter alleen wenselijk op voorwaarde dat de beroepsprocedures in de regelgeving worden gewijzigd, waarbij gesteld wordt dat als er gebruik wordt gemaakt van de heroverwegingsprocedure, die doorlopen moet zijn voor een verzoekschrift bij de arbeidsrechtbank kan worden ingediend.

Aan artikel 33, §2, van het decreet van 7 mei 2004 wordt een lid toegevoegd waarin die vereiste wordt bepaald.

4. Uittreksel uit het strafregister

Het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld is uitgewerkt door het Agentschap Justitie en Handhaving. Het wil tegemoetkomen aan de noden van slachtoffers van seksueel geweld en nieuwe slachtoffers voorkomen. Het plan zet in op preventie en gepaste maatregelen voor daders en slachtoffers. Daarnaast investeert het in kwaliteitsvolle hulpverlening.

In dat actieplan wordt onder seksueel geweld verstaan: “elke (poging tot) seksuele daad die tegen iemands wil is gesteld tegen gelijk welke persoon, in gelijk welke relatie tot het slachtoffer, in gelijk welke omgeving.”

Het VAPH optimaliseerde en versterkte in 2021 de werking van het Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag. GOG-meldingen hebben in de eerste plaats als doel om na te kunnen gaan of de voorziening voor personen met een handicap de juiste procedures heeft gevolgd bij de vaststelling van een feit: werden de ouders, voogd of politie betrokken of gewaarschuwd, werd het incident geregistreerd, zijn er beschermende maatregelen genomen enzovoort. Aan de meldingsplicht werd grensoverschrijdend gedrag toegevoegd dat gepleegd wordt door een derde die niet handelt in opdracht van een dienst of zorgaanbieder, maar dat wel in de hulpverleningscontext plaatsvindt. Ook het registreren van meldingen werd vereenvoudigd.

Ten slotte werd onder meer onderzocht of via een horizontaal wetgevend initiatief het uittreksel uit het strafregister 596.2, het model dat bestemd is voor het uitoefenen van een activiteit waarbij er contact is met minderjarigen (artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering), verplicht kan worden gemaakt voor werknemers die in loondienst zijn of als zelfstandige werken en die een verantwoordelijkheid dragen over minderjarigen, alsook welke rol die verplichting kan spelen in het bijdragen tot een integraal en degelijk integriteitsbeleid.

Het VAPH heeft die verplichting ten aanzien van minderjarigen opgenomen in artikel 5/1 van het besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 houdende erkenning en subsidiëring van multifunctionele centra voor minderjarige personen met een handicap.

Het VAPH werkt echter met een kwetsbare doelgroep, zodat onderzocht werd of het decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers uitgebreid moet worden naar voorzieningen met kwetsbare meerderjarigen (dus niet alleen minderjarigen).

Artikel 3 van het decreet van 3 juni 2022 bepaalt dat organisaties die een activiteit aanbieden die valt onder artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, een controle moeten uitoefenen op het goed en zedelijk gedrag van elke nieuwe medewerker door een model 596.2 op te vragen. Voor meerderjarigen geldt die controle momenteel nog niet.

Artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering bepaalt dat dit attest wordt aangevraagd om toegang te krijgen tot een activiteit die onder opvoeding, psycho-medisch-sociale begeleiding, hulpverlening aan de jeugd, kindbescherming, animatie of begeleiding van minderjarigen valt.

Voor meerderjarigen zal er een uittreksel gevraagd worden op grond van artikel 595 van het Wetboek van Strafvordering (basismodel).

4. De volgende bepalingen van het Ontwerp hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens:

Art. 4.

In hetzelfde decreet¹, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 december 2023, wordt een artikel 11/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 11/1. §1. Persoonsgegevens worden in het kader van dit decreet verwerkt conform de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens. De persoonsgegevens worden verwerkt conform artikel 6, lid 1, c), en artikel 9, lid 2, h), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De gegevens, vermeld in het eerste lid, over gezondheid worden verwerkt conform artikel 9, lid 3, van de voormelde verordening door of onder de verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar die aan het beroepsgeheim is gebonden, of door een andere persoon die tot geheimhouding is gehouden.

§2. Met het oog op de uitvoering van de bevoegdheden en taken, geregeld bij of krachtens dit decreet of het decreet van 25 april 2014, verwerkt het agentschap de volgende persoonsgegevens van personen met een handicap of met een vermoeden van een handicap, inclusief de gegevens over de gezondheid:

- 1° persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap en, in voorkomend geval, de wettelijke vertegenwoordiger van de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap, te identificeren;*
- 2° persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om te beoordelen wie een aanvraag van ondersteuning kan indienen bij het agentschap en wie een persoonlijkeassistentiebudget of een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning kan beheren;*
- 3° persoonsgegevens, met inbegrip van gezondheidsgegevens, die noodzakelijk zijn om te beoordelen of de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap aanspraak kan maken op ondersteuning van het agentschap;*
- 4° persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om aanvragen als vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2018 over de bemiddeling, de afstemming en de planning in het kader van persoonsvolgende financiering voor meerderjarige personen met een handicap te behandelen;*
- 5° persoonsgegevens, met inbegrip van gezondheidsgegevens, die noodzakelijk zijn om de aanvragen van ondersteuning af te handelen;*
- 6° persoonsgegevens die het agentschap nodig heeft om tegemoetkomingen te verlenen.*

¹ het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

De Vlaamse Regering specificeert de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid.

§3. Met het oog op de uitvoering van de taken, geregeld bij of krachtens dit decreet of het decreet van 25 april 2014, verwerken de volgende instanties persoonsgegevens van personen met een handicap of met een vermoeden van een handicap, met inbegrip van de gezondheidsgegevens:

- 1° organisaties die meewerken aan de indicatiestelling en de vraagverheldering;*
- 2° voorzieningen;*
- 3° de bijstandsorganisaties.*

De instanties, vermeld in het eerste lid, 1°, verwerken de volgende persoonsgegevens van de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap:

- 1° de persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap en, in voorkomend geval, de wettelijke vertegenwoordiger van de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap, te identificeren;*
- 2° de persoonsgegevens, met inbegrip van de gegevens over de gezondheid, die noodzakelijk zijn om de taken uit te voeren die hun krachtens dit decreet zijn toegekend.*

De instanties, vermeld in het eerste lid, 2°, verwerken de volgende persoonsgegevens van de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap:

- 1° de persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap en, in voorkomend geval, de wettelijke vertegenwoordiger van de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap, te identificeren;*
- 2° de gegevens over de aard van de geleverde ondersteuning aan de persoon met een handicap, de frequentie en de duur;*
- 3° de persoonsgegevens van het tewerkgestelde personeel die noodzakelijk zijn om de personeelskosten te subsidiëren.*

De instanties, vermeld in het eerste lid, 3°, verwerken de volgende persoonsgegevens van de persoon met een handicap:

- 1° de persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om de persoon met een handicap en, in voorkomend geval, de wettelijke vertegenwoordiger van de persoon met een handicap, te identificeren;*
- 2° de persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om de opdrachten en taken, vermeld in hoofdstuk 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2015 houdende de vergunningsvoorwaarden en de subsidieregeling van bijstandsorganisaties om budgethouders bij te staan in het kader van persoonsvolgende financiering, uit te voeren.*

De Vlaamse Regering specificeert de persoonsgegevens, vermeld in het tweede tot en met vierde lid.

§4. Met het oog op de uitvoering van de bevoegdheden en taken, geregeld bij of krachtens dit decreet, verwerkt het agentschap persoonsgegevens over de medewerkers die in de voorzieningen werken. De voormelde gegevens zijn noodzakelijk om de subsidies te berekenen waarop de voorzieningen recht hebben. De Vlaamse Regering bepaalt welke gegevens in het kader van de toepassing van dit lid worden verwerkt.

Het agentschap kan persoonsgegevens verwerken over bestuurders van voorzieningen. De voormelde gegevens zijn noodzakelijk om de voormelde bestuurders te identificeren.

Als dat noodzakelijk is, vraagt het agentschap de gegevens, vermeld in het eerste en tweede lid, aan de voorzieningen in kwestie.

Met het oog op de uitvoering van de bevoegdheden en taken, geregeld bij of krachtens dit decreet of het decreet van 25 april 2014, verwerkt het agentschap persoonsgegevens over:

- 1° de persoonlijke assistent die conform artikel 12, §3, van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2000 houdende vaststelling van de voorwaarden van toekenning van een persoonlijke assistentiebudget aan personen met een handicap door de budgethouders bij het agentschap geregistreerd wordt;*
- 2° de natuurlijke persoon of rechtspersoon die zorg en ondersteuning biedt en die conform artikel 17, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2016 over de besteding van het budget voor niet-rechtstreeks*

toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap en over organisatiegebonden kosten voor vergunde zorgaanbieders door de budgethouders bij het agentschap geregistreerd wordt.

Met het oog op de uitvoering van de bevoegdheden en taken, geregeld bij of krachtens dit decreet, verwerkt het agentschap de identificatiegegevens, met inbegrip van het Rijksregisternummer, van medewerkers van de instanties, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, met het oog op de regeling van toegang tot de informatie bij het agentschap.

§5. De volgende instanties zijn de verwerkingsverantwoordelijken, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming:

- 1° het agentschap voor de verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van gezondheidsgegevens, met het oog op de uitvoering van de bevoegdheden en de taken, geregeld bij of krachtens dit decreet en het decreet van 25 april 2014;
- 2° organisaties die meewerken aan de indicatiestelling en de vraagverheldering, de bijstandsorganisaties en voorzieningen voor de verwerking van persoonsgegevens met het oog op de uitvoering van de opdrachten die hun krachtens dit decreet of het decreet van 25 april 2014 zijn toegekend.

§6. In afwijking van de bewaartermijnen, vermeld in artikel III.87, §1/1, vierde lid, 7°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, worden de bestuursdocumenten die betrekking hebben op een tegemoetkoming aan zorggebruikers in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid, vermeld in artikel 5, §1, I en II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen maximaal honderd jaar bewaard als ze persoonsgegevens bevatten. De termijn begint te lopen vanaf de datum van het overlijden van de persoon met een handicap.”

Art. 5.

In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 december 2023, wordt een artikel 11/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 11/2. Met het oog op de uitvoering van de taken die hun zijn toegekend krachtens dit decreet, krijgen de organisaties die meewerken aan de indicatiestelling en de vraagverheldering en de bijstandsorganisaties toegang tot de persoonsgegevens van de personen met handicap die zich tot hen wenden.

De Vlaamse Regering specificeert de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid.”.

Art. 6.

In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 december 2023, wordt een artikel 11/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 11/3. Het agentschap gebruikt het Rijksregisternummer van de volgende personen:

- 1° de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap;
- 2° de wettelijke vertegenwoordiger van de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap;
- 3° de medewerkers die in de voorzieningen werken;
- 4° de bestuurders van de voorzieningen;
- 5° de persoonlijke assistenten en de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die zorg en ondersteuning biedt, vermeld in artikel 11/1, §4, vierde lid;
- 6° de medewerkers van de instanties, vermeld in artikel 11/1, §3, eerste lid.

De organisaties die deelnemen aan de indicatiestelling en de vraagverheldering, en de bijstandsorganisaties gebruiken het Rijksregisternummer van de personen met een handicap of met een vermoeden van een handicap en, in voorkomend geval, van de wettelijke vertegenwoordiger van de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap in het kader van een uitwisseling van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor de uitoefening van de taken en opdrachten van het agentschap, geregeld bij of krachtens dit decreet.

De voorzieningen gebruiken het Rijksregisternummer van de personen met een handicap of met een vermoeden van een handicap en, in voorkomend geval, van de wettelijke vertegenwoordiger van de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap, van de medewerkers en bestuurders in het kader van een uitwisseling van

persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de taken en opdrachten van het agentschap, geregeld in dit decreet.”.

Art. 11.

In hetzelfde decreet wordt in hoofdstuk V/l, ingevoegd bij artikel 10, een artikel 21/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 21/1. §1. De voorzieningen, vermeld in artikel 6, 1°, die vergund of erkend zijn voor het verlenen van ondersteuning aan meerderjarige personen met een handicap, controleren bij de aanstelling van elke nieuwe medewerker het goed en zedelijk gedrag van de betrokkene, dat minstens een onberispelijk gedrag in de omgang met personen met een handicap inhoudt, als de volgende voorwaarden cumulatief vervuld zijn:

- 1° de activiteit die de medewerker voor de voorziening zal uitvoeren, houdt verband met opvoeding, psycho-medisch-sociale begeleiding, hulpverlening aan de jeugd, kindbescherming, animatie of begeleiding van meerderjarige personen met een handicap;*
- 2° de medewerker is een meerderjarige persoon op het moment van de aanstelling;*
- 3° de medewerker wordt op een van de volgende wijzen aangesteld:*
 - a) door middel van een arbeidsovereenkomst als vermeld in de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten;*
 - b) door middel van een eenzijdige benoeming;*
 - c) door middel van een rechtstreekse overeenkomst met de betrokken natuurlijke persoon of door middel van een onrechtstreekse overeenkomst via een rechtspersoon;*
 - d) conform de wet van 3 juli 2015 betreffende de rechten van vrijwilligers.*

Met het oog op de controle, vermeld in het eerste lid, legt de betrokkene voor de aanstelling een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 595 van het Wetboek van Strafvordering voor, dat op het ogenblik van het voorleggen maximaal één maand oud is. Een document dat gelijkwaardig is aan het voormelde uittreksel uit het strafregister en dat is verleend door een andere lidstaat van de Europese Unie of door een staat die daarmee gelijkgesteld is op het vlak van de toegang tot het uitoefenen van beroepswerkzaamheden, wordt ook in aanmerking genomen.

§2. De voorzieningen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, kunnen met het oog op de bescherming van personen met een handicap de volgende persoonsgegevens verwerken:

- 1° de identificatiegegevens die vermeld worden op het uittreksel uit het strafregister, vermeld in artikel 595 van het Wetboek van Strafvordering;*
- 2° de veroordelingen die vermeld worden op het uittreksel uit het strafregister, vermeld in artikel 595 van het Wetboek van Strafvordering.*

De verwerking, vermeld in het eerste lid, beperkt zich tot de controle, vermeld in paragraaf 1.

De personen van wie de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen worden verwerkt, zijn de aan te stellen medewerkers, vermeld in paragraaf 1.

§3. De voorzieningen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, treden elk op als de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de gegevensverwerking, vermeld in paragraaf 2, eerste lid.

De voorzieningen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, nemen de passende maatregelen voor de beveiliging van de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 2, eerste lid. De maatregelen, vermeld in artikel 10, §2, van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, worden toegepast.

De uittreksels uit het strafregister worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor de controle, vermeld in paragraaf 1. De uittreksels uit het strafregister worden vernietigd nadat de definitieve beslissing over de aanstelling van de medewerker is genomen.

De personen die de controle, vermeld in paragraaf 1, doorvoeren, nemen het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht.

De organisaties, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, nemen de passende maatregelen met het oog op transparantie ten aanzien van de betrokkenen. Die maatregelen hebben onder meer tot doel ervoor te zorgen dat de globale regeling van de gegevensverwerking in het kader van dit decreet voldoende duidelijk is voor de betrokkenen. De communicatie daarover wordt ter beschikking gesteld in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm, en is in duidelijke en eenvoudige taal opgesteld.”.

Art. 14.

Aan artikel 7 van hetzelfde decreet², gewijzigd bij de decreten van 24 juni 2016, 18 mei 2018 en 8 juni 2018, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het agentschap verwerkt de persoonsgegevens voor de uitvoering van de taken geregeld krachtens dit decreet conform artikel 11/1 tot en met 11/3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap.”.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

5. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: personen met een handicap, personen met een vermoeden van een handicap, diens vertegenwoordiger, personeelsleden van voorzieningen, bestuurders van voorzieningen, persoonlijke assistent, medewerker van een instantie die zorg en ondersteuning biedt, medewerker van een voorziening;

en dat het minstens de volgende gegevens betreft: identificatiegegevens, gezondheidsgegevens, financiële gegevens en strafrechtelijke gegevens.

6. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

7. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
8. Het Ontwerp voorziet:

² decreet van 25 april 2014 houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap

“Art. 11/1. §1. Persoonsgegevens worden in het kader van dit decreet verwerkt conform de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens. De persoonsgegevens worden verwerkt conform artikel 6, lid 1, c), en artikel 9, lid 2, h), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De gegevens, vermeld in het eerste lid, over gezondheid worden verwerkt conform artikel 9, lid 3, van de voormelde verordening door of onder de verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar die aan het beroepsgeheim is gebonden, of door een andere persoon die tot geheimhouding is gehouden.”

9. In de toelichting wordt niet verantwoord waarom beroep gedaan wordt op artikel 6, lid 1, c).
10. Het komt de VTC voor dat de verwerking eerder gebaseerd is op artikel 6, lid 1, e), met name een taak van algemeen belang, waar het dossierbeheer betreft. Ze vraagt om het Ontwerp in die zin aan te passen.
11. Voor wat de verwerking van gezondheidsgegevens betreft wordt beroep gedaan op artikel 9, lid 2, h), dat stelt:

Artikel 9

Verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens

1. Verwerking van persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, of het lidmaatschap van een vakbond blijken, en verwerking van genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon, of gegevens over gezondheid, of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid zijn verboden.

2. a) Lid 1 is niet van toepassing wanneer aan een van de onderstaande voorwaarden is voldaan:

(...)

h) de verwerking is noodzakelijk voor doeleinden van preventieve of arbeidsgeneeskunde, voor de beoordeling van de arbeidsgeschiktheid van de werknemer, medische diagnoses, het verstrekken van gezondheidszorg of sociale diensten of behandelingen dan wel het beheren van gezondheidszorgstelsels en -diensten of sociale stelsels en diensten, op grond van Unierecht of lidstatelijk recht, of uit hoofde van een overeenkomst met een gezondheidswerker en behoudens de in lid 3 genoemde voorwaarden en waarborgen;

(...)

12. De VTC heeft daarbij geen opmerkingen.
13. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM³, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke

³ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

bepaling moeten de essentiële elementen⁴ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁵

14. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e) AVG⁶, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
15. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a) AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
16. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
17. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen⁷.
18. De VTC wijst erop dat er ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 AVG, namelijk gegevens over de gezondheid van de betrokkenen en (mogelijk) ook 10 AVG, namelijk strafrechtelijke gegevens.

⁴ Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

⁵ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GwH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GwH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GwH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-116, 155-162; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁶ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

⁷ Advies Algemene Vergadering Afdeling Wetgeving Raad van State, 68.936/AV van 7 april 2021, opmerking 101 (Parl.St. Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119); In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel ‘essentiële elementen’ uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens”, in dezelfde zin GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2.

19. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikel 9 en categorieën persoonsgegevens zoals bedoeld in artikel 10 AVG, behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 en 10, §2 WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
20. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (zie verder).

3. Doelbinding

21. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b) AVG).
22. Het Ontwerp vermeldt heel algemeen dat de gegevens verwerkt worden met het oog op de uitvoering van de bevoegdheden en taken, geregeld bij of krachtens dit decreet of een ander decreet.
23. De VTC vraagt dat dit geconcretiseerd wordt in het Ontwerp en toegelicht in de toelichting zodat de betrokkenen concreet weten voor welke doelen hun persoonsgegevens verwerkt worden.

4. Verantwoordelijkheid

24. Artikel 4, 7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
25. Het nieuwe artikel 11/1 bepaalt:

(...)

§5. De volgende instanties zijn de verwerkingsverantwoordelijken, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming:

1° het agentschap⁸ voor de verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van gezondheidsgegevens, met het oog op de uitvoering van de bevoegdheden en de taken, geregeld bij of krachtens dit decreet en het decreet van 25 april 2014;

2° organisaties die meewerken aan de indicatiestelling en de vraagverheldering, de bijstandsorganisaties en voorzieningen voor de verwerking van persoonsgegevens met het oog op de uitvoering van de opdrachten die hun krachtens dit decreet of het decreet van 25 april 2014 zijn toegekend.

(...)

en het nieuwe artikel 21/1:

(...)

⁸ Agentschap voor Personen met een Handicap

§3. De voorzieningen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, treden elk op als de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de gegevensverwerking, vermeld in paragraaf 2, eerste lid.

(...)

26. De VTC gaat ervan uit dat hiermee bedoeld wordt dat elk van de opgesomde instanties een onafhankelijke verwerkingsverantwoordelijke is, met betrekking tot de taken die hen in het Ontwerp worden toevertrouwd. De VTC heeft daarbij geen opmerkingen.
27. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moet nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG, artikel 23 Kaderwet)⁹ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.
28. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB verplicht zal zijn gelet op **de lijst van de VTC**¹⁰ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35,4 van de AVG.
29. De VTC verwijst in dit kader naar de punten:

3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5];

9) wanneer er op grote schaal gegevens van kwetsbare segmenten van de bevolking ingezameld worden of op systematische wijze worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. KWESTBARE PERSONEN [criteria 5 en 7];
30. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht.¹¹

⁹ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/verplichtingen-bij-het-verwerken-van-persoonsgegevens/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2018.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

¹⁰ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanneame van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/machtigingen-en-adviezen-vlaamse-toezichtcommissie/lijst-vtc-criteria-geb-dpia>

¹¹ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: "Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit."

5. Minimale gegevensverwerking

31. Conform artikel 5.1, c) AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

32. De **categorieën betrokkenen** zijn personen met een handicap, personen met een vermoeden van een handicap, diens vertegenwoordiger, personeelsleden van voorzieningen, bestuurders van voorzieningen, persoonlijke assistent, medewerker van een instantie die zorg en ondersteuning biedt, medewerker van een voorziening;

en de **categorieën gegevens** zijn: identificatiegegevens, gezondheidsgegevens, financiële gegevens en strafrechtelijke gegevens, meer bepaald:

- persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap en, in voorkomend geval, de wettelijke vertegenwoordiger van de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap, te identificeren;
- persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om te beoordelen wie een aanvraag van ondersteuning kan indienen bij het agentschap en wie een persoonlijkeassistentiebudget of een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning kan beheren;
- persoonsgegevens, met inbegrip van gezondheidsgegevens, die noodzakelijk zijn om te beoordelen of de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap aanspraak kan maken op ondersteuning van het agentschap;
- persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om aanvragen als vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2018 over de bemiddeling, de afstemming en de planning in het kader van persoonsvolgende financiering voor meerderjarige personen met een handicap te behandelen;
- persoonsgegevens, met inbegrip van gezondheidsgegevens, die noodzakelijk zijn om de aanvragen van ondersteuning af te handelen;
- persoonsgegevens die het agentschap nodig heeft om tegemoetkomingen te verlenen.
- de gegevens over de aard van de geleverde ondersteuning aan de persoon met een handicap, de frequentie en de duur;
- de persoonsgegevens van het tewerkgestelde personeel die noodzakelijk zijn om de personeelskosten te subsidiëren.
- de persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om de opdrachten en taken, vermeld in hoofdstuk 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2015 houdende de vergunningsvoorwaarden en de subsidieregeling van bijstandsorganisaties om budgethouders bij te staan in het kader van persoonsvolgende financiering, uit te voeren.

Er wordt delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering om de gegevens te specificeren.

33. Het Ontwerp maakt een mengeling tussen de categorieën van persoonsgegevens en de doeleinden. Iedereen verwerkt “persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor” zijn opdracht. Op die manier kan een betrokkene niet afleiden wat er zal gebeuren.

34. De VTC erkent dat het complex kan zijn om categorieën van persoonsgegevens met een sluitende granulariteit vast te leggen, maar vindt het geen goede praktijk om bij de omschrijving volledig te leunen op de taakomschrijving van de betrokken instanties.

35. Wat de **personen die toegang krijgen tot de gegevens** betreft, bepaalt het Ontwerp:

Met het oog op de uitvoering van de taken die hun zijn toegekend krachtens dit decreet, krijgen de organisaties die meewerken aan de indicatiestelling en de vraagverheldering en de bijstandsorganisaties toegang tot de persoonsgegevens van de personen met handicap die zich tot hen wenden.

En:

De organisaties die deelnemen aan de indicatiestelling en de vraagverheldering, en de bijstandsorganisaties gebruiken het Rijksregisternummer van de personen met een handicap of met een vermoeden van een handicap en, in voorkomend geval, van de wettelijke vertegenwoordiger van de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap in het kader van een uitwisseling van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor de uitoefening van de taken en opdrachten van het agentschap, geregeld bij of krachtens dit decreet.

En:

De voorzieningen gebruiken het Rijksregisternummer van de personen met een handicap of met een vermoeden van een handicap en, in voorkomend geval, van de wettelijke vertegenwoordiger van de persoon met een handicap of met een vermoeden van een handicap, van de medewerkers en bestuurders in het kader van een uitwisseling van persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de taken en opdrachten van het agentschap, geregeld in dit decreet.

36. De VTC benadrukt dat de toegang tot de gevraagde gegevens enkel kan open gesteld worden voor de taken en het werkgebied waar iedere medewerker voor bevoegd is.
37. Het is van belang om dit proces goed te kaderen, zodat de organisaties beseffen wat hun verantwoordelijkheden precies zijn. Het openstellen van een categorie zeer gevoelige persoonsgegevens naar generiek omschreven organisaties vereist stringente maatregelen, ook naar confidentialiteit en veiligheid toe. Er zal dus bijzondere aandacht geschonken moeten worden aan de uitwerking van sluitende protocollen, en aan het toezicht op de naleving daarvan (zie ook verder).
38. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens naar een andere instantie of naar een externe overheid of naar een private organisatie of daarvoor een beraadslaging te vragen. Verder, wat de federale overheden betreft, met artikel 20 van de WVG en artikel 46 van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid dat de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité* belast met het verlenen van een beraadslaging voor mededelingen van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen, zoals opgelegd door artikel 42 van de wet van 13 december 2006 *houdende diverse bepalingen betreffende gezondheid*.
39. De VTC vestigt verder alleszins de aandacht op de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer¹².
40. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.
41. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
42. Wat de **bewaartermijn** betreft, bepaalt het nieuwe artikel 11/1:

§6. In afwijking van de bewaartermijnen, vermeld in artikel III.87, §1/1, vierde lid, 7°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, worden de bestuursdocumenten die betrekking hebben op een tegemoetkoming aan zorggebruikers in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid, vermeld in artikel 5, §1, I en II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen maximaal honderd jaar bewaard als ze persoonsgegevens bevatten. De termijn begint te lopen vanaf de datum van het overlijden van de persoon met een handicap.”.
43. Deze termijn wordt in de toelichting als volgt verantwoord:

¹² Artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*

Het bijhouden van gegevens gedurende honderd jaar draagt bij aan wetenschappelijk onderzoek, waardoor onderzoekers trends en patronen kunnen analyseren met betrekking tot handicaps en gerelateerde aandoeningen. Het ondersteunt historisch, sociaal en medisch onderzoek, en bevordert het begrip van handicaps over generaties heen. Het is in dat kader belangrijk om de effectieve persoonsgegevens bij te houden omdat anders koppelingen voor onderzoeken met andere beleidsdomeinen of sectoren niet meer mogelijk zouden zijn.

Langdurige opslag van gegevens maakt ook langetermijnstudies en -analyses mogelijk, wat van onschatbare waarde is voor de academische gemeenschap en beleidsmakers. Het stelt onderzoekers in staat om trends en veranderingen in de handicapsituatie in kaart te brengen, wat op zijn beurt kan leiden tot verbeteringen in de zorg en ondersteuning van personen met een handicap. Een periode van honderd jaar biedt bovendien de mogelijkheid om langetermijntrends en -patronen te identificeren in de manier waarop handicaps zich ontwikkelen, en welke zorgtrajecten daaraan gekoppeld zijn. Door het bijhouden van de gegevens wordt het mogelijk om voor lange periodes de zorgverleningstrajecten van mensen in kaart te brengen. Dat kan helpen bij het begrijpen van de evolutie van handicaps en het nemen van gepaste maatregelen om de zorg en ondersteuning voor personen met een handicap te optimaliseren.

Het monitoren van de effectiviteit van interventies en beleidsmaatregelen op de lange termijn is essentieel. Een periode van honderd jaar maakt het mogelijk om de langetermijneffecten van verschillende benaderingen te meten en het beleid voortdurend aan te passen om tot optimale resultaten te komen.

Het bijhouden van gegevens over een langere termijn biedt ook de mogelijkheid om de invloed van contextuele en netwerfactoren op de levensloop van personen met complexe problematieken te onderzoeken. Er is een groeiende groep van personen met een handicap met complexe problematieken, waarbij steeds vaker mensen met zware zorgbehoeften, ook door andere problematieken naast hun handicap zoals psychiatrische problemen of gedragsstoornissen, complexere medische problematieken of problemen in de thuissituatie, zich bij het VAPH aanmelden.

Tot slot vergemakkelijkt het bijhouden van gegevens over een lange periode een langdurige samenwerking met de internationale onderzoeksgemeenschap. Dat kan leiden tot de waardevolle uitwisseling van kennis en best practices op mondiaal niveau.

De startdatum van de bewaartermijn, vermeld in het Bestuursdecreet, is geënt op de gebruikelijke bewaartermijn voor medische gegevens. Medische gegevens moeten dan ook tot dertig jaar na het laatste patiëntencontact worden bewaard.

Personen die erkend worden als persoon met een handicap, kunnen levenslang ondersteuning vragen aan het agentschap. Die ondersteuning kan permanent zijn, bijvoorbeeld via de toekenning van een persoonsvolgend budget, maar kan ook periodiek zijn, zoals de tegemoetkoming voor individuele materiële bijstand (bijvoorbeeld woningaanpassingen). Individuele materiële bijstand kan namelijk levenslang worden toegekend, op voorwaarde dat de persoon al erkend is als persoon met een handicap vóór de leeftijd van 65 jaar en als de bijstand verband houdt met een handicap die de persoon had vóór de leeftijd van 65 jaar.

Het is belangrijk voor het VAPH om een overzicht te bewaren van de ondersteuning waarvoor al een tussenkomst werd verleend. Ook voor de persoon met een handicap is het belangrijk dat, in geval van periodieke ondersteuning, kan worden geverifieerd of hij al erkend was als persoon met een handicap en om welke handicap het gaat, en of hij in het verleden al bepaalde ondersteuning heeft gekregen.

Bovendien hebben sommige hulpmiddelen een refertetermijn van dertig jaar. Dat zou inhouden dat als iemand na dertig jaar de vervanging van het hulpmiddel vraagt, het VAPH niet meer kan verifiëren of er al een aanvraag en tegemoetkoming zijn geweest. Om die reden is het belangrijk de startdatum van de bewaartermijn te bepalen op de datum van het overlijden van de persoon met een handicap en niet op de datum van de laatste tegemoetkoming om te vermijden dat relevante informatie voor de beoordeling van de vraag tot ondersteuning verloren zou gaan.

44. De VTC meent dat de gegevens die moeten dienen voor onderzoek geanonimiseerd kunnen worden zodat het geen persoonsgegevens meer betreft aangezien een termijn van 100 jaar veel te lang is, of minstens dat ze zeer verregaand gepseudonimiseerd moeten worden. De VTC begrijpt niet dat hierover zelfs geen beginselen in het Ontwerp worden aangehaald, vermits dit toch een zeer gangbare maatregel is bij wetenschappelijk onderzoek. Verder is er geen reden

om gegevens bv voor de beoordeling van de vervanging van een hulpmiddel 100 jaar na het overlijden te bewaren. De VTC vraagt om de bewaartermijnen grondig te evalueren en te verantwoorden zodat voldaan is aan de vereisten van de AVG.

45. Artikel 21/1 bepaalt:

De uittreksels uit het strafregister worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor de controle, vermeld in paragraaf 1. De uittreksels uit het strafregister worden vernietigd nadat de definitieve beslissing over de aanstelling van de medewerker is genomen.

46. De VTC heeft daarbij geen opmerkingen.

6. Juistheid

47. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d) AVG).
48. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

49. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

50. De VTC beoordeelt het positief dat het Ontwerp vermeldt:

De organisaties, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, nemen de passende maatregelen met het oog op transparantie ten aanzien van de betrokkenen. Die maatregelen hebben onder meer tot doel ervoor te zorgen dat de globale regeling van de gegevensverwerking in het kader van dit decreet voldoende duidelijk is voor de betrokkenen. De communicatie daarover wordt ter beschikking gesteld in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm, en is in duidelijke en eenvoudige taal opgesteld.

8. Vertrouwelijkheid

51. Het Ontwerp bepaalt:

Art. 11/1.

§1. Persoonsgegevens worden in het kader van dit decreet verwerkt conform de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens. De persoonsgegevens worden verwerkt conform artikel 6, lid 1, c), en artikel 9, lid 2, h), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De gegevens, vermeld in het eerste lid, over gezondheid worden verwerkt conform artikel 9, lid 3, van de voormelde verordening door of onder de verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar die aan het beroepsgeheim is gebonden, of door een andere persoon die tot geheimhouding is gehouden.

Art. 21/1

§3. De voorzieningen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, treden elk op als de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de gegevensverwerking, vermeld in paragraaf 2, eerste lid.

De voorzieningen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, nemen de passende maatregelen voor de beveiliging van de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 2, eerste lid. De maatregelen, vermeld in artikel 10, §2, van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, worden toegepast.

De uittreksels uit het strafregister worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor de controle, vermeld in paragraaf 1. De uittreksels uit het strafregister worden vernietigd nadat de definitieve beslissing over de aanstelling van de medewerker is genomen.

De personen die de controle, vermeld in paragraaf 1, doorvoeren, nemen het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht.

52. De VTC beoordeelt het positief dat de gegevens behandeld worden door een persoon die gebonden is door het beroepsgeheim of die het vertrouwelijke karakter in acht neemt.

9. Beveiligingsmaatregelen

53. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
54. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens niet duidelijk afgebakend zijn en het mogelijk delicate gegevens/bijzondere categorieën van persoonsgegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
55. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
56. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹³ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁴ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁵ en een logging van de toegangen

¹³ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁴ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹⁵ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹⁶.

57. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover.¹⁷

III. BESLUIT

58. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtvaardigingsgrond aanpassen in het Ontwerp (luik 2);
- de doeleinden concretiseren in het Ontwerp (luik 3);
- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 4);
- de categorieën persoonsgegevens juister en concreter definiëren en de bewaartermijn herevalueren (luik 5).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2025-01-24 22:39:23 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

¹⁶ Audit trailing of beveiligd controlespoor.

¹⁷ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/domeinen/cloud>